

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали I науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 2

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 15.06.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали І науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 2. 37 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

Видано за рахунок авторів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Авлякулієва Мадіна Аспекти вивчення календарної обрядовості в початковій школі	5
Андренко Наталя Особливості оцінювання навчальних досягнень молодших школярів	6
Бієнко Юлія Нові підходи до формування комунікативних навичок молодших школярів	7
Бєлявцева Світлана Суть і структура емоційного інтелекту молодших школярів	8
Бугай Яна Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	9
Єфименко Оксана Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	10
Коваленко Ксенія Розвиток soft skills молодших школярів як умова сучасної освіти	11
Козорог Вероніка Формування читацьких інтересів молодших школярів у контексті розвитку академічної обдарованості	12
Кулакова Галина Розвиток пізнавальної активності молодших школярів засобом мультимедійних технологій	13
Лисун Світлана Залучення молодших школярів до культури та історії рідного краю як основа патріотичного виховання підростаючого покоління	14
Литвинова Інна Казка як засіб морального виховання дітей молодшого шкільного віку	15
Петренко Юлія Формування здорового способу життя молодших школярів в освітньому середовищі НУШ	16
Попова Вікторія Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	17
Проценко Олександра Використання екскурсій у процесі навчання молодших школярів	18
Тертишна Оксана Казка та гра як засоби виховання впевненості в собі учнів початкової школи	19
Титаренко Олена Формування загальнонавчальних умінь учнів як складової навчання в початковій школі	20
Турченко Олена Ініціативність і підприємливість як ключова компетентність учня нової української школи	21
Хоменко Юлія Розвиток творчих здібностей молодших школярів у навчальній діяльності	22

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Савченко Поліна Гейміфікація в освітньому процесі як засіб підвищення мотивації молодших школярів до навчання	23
Старіков Олександр Інтерактивні підходи у формуванні ціннісного ставлення до оточуючого у молодших школярів	24
Харламова Ольга Формування критичного мислення в учнів початкових класів	25
Щукіна Вероніка Інформаційно-комп'ютерні технології навчального процесу як засіб формування пізнавального інтересу учнів початкової школи	26

Суть і структура емоційного інтелекту молодших школярів

Белявцева Світлана

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор В.М. Гриньова

Ефективний всебічний розвиток дитини передбачає формування в неї такої здатності як емоційний інтелект. Визначення суті та структури емоційного інтелекту, вивчення чинників і розробка технології формування даної здатності відображено у розмаїтті психолого-педагогічних досліджень сучасних науковців.

Суть емоційного інтелекту вчені визначають як: здатність відстежувати власні та чужі почуття й емоції, розрізняти їх і використовувати цю інформацію для направлення мислення і дій»; здатність особистості сприймати, розуміти, контролювати, управляти і використовувати власні емоції та емоції інших людей, що дозволяє їй приймати рішення та управляти різноманітними життєвими ситуаціями; здатність розуміти ставлення особистості, репрезентовані в емоціях, і управляти емоційною сферою на основі інтелектуального аналізу і синтезу.

Учені розрізняють два компоненти емоційного інтелекту в залежності від його спрямованості, а саме: внутрішньоособистісний, тобто розуміння й управління власними емоціями (містить самосвідомість, самоконтроль, мотивацію досягнень, самооцінку, рефлексію), та міжособистісний, що передбачає розуміння й управління емоціями інших людей (передбачає конгруентність, емпатію, комунікабельність, діалогічність, толерантність тощо). На основі аналізу наукових праць можна стверджувати, що розвинений в особистості емоційний інтелект забезпечує: захист її у стресових ситуаціях шляхом розпізнавання і конструктивної переробки власних негативних емоцій (стресозахисна функція); розуміння власних емоцій та емоцій інших людей, забезпечує адаптацію до соціуму (адаптивна функція), здатність до самопізнання (рефлексивна функція); регуляцію власної поведінки та діяльності (регулятивна функція).

Розробники концепції емоційного інтелекту, описуючи особистість, у якій розвинений даний інтелект, зазначають, що їй притаманні такі п'ять основних здібностей: розуміння власних емоцій (розуміння витоків даних переживань, їх характеру, сили, вміння управляти емоціями, контролювати їх прояви); регулювання емоцій (здатність до самозаспокоєння, відновлення рівноваги, зниження внутрішнього суму та переживань тощо); здатність мотивувати себе до діяльності (спрямовування власних емоцій на досягнення мети, на нову діяльність, здійснення самоконтролю тощо); розуміння емоцій інших людей (здатність до емпатії); здатність підтримувати гарні відносини з іншими людьми (здатності справлятися з емоціями, які виникають у спілкуванні з іншими).

Отже, на підставі аналізу авторських концепцій емоційного інтелекту можна виділити такі його структурні компоненти: гностичний (раціональний); емоційний (афективний); конативний; комунікативний.